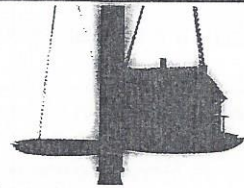

חוק יסוד חופש העיסוק (1994):

"כל אזרח או תושב של המדינה זכאי לעסוק בכל עיסוק, מקצוע או משלח יד.... כל רשות מרשיות השלטון חייבת לכבד את חופש העיסוק של כל אזרח או תושב."

האם יש הגבלה על חופש זה?

תחיקת הבניה והבטיחות

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

• **בנין** - כל מבנה, בין שהוא בנוי אבן ובין שהוא בנוי ביטון, טיט, ברזל, עץ או כל חומר אחר, לרבות -

• (1) כל חלק של מבנה כאמור וכל דבר המחובר לו חיבור של קבע;

• (2) קיר, סוללת עפר, גדר וכיוצא באלה הגודרים או תוחמים, או מיועדים לגדור, או לתחום, שטח קרקע או חלל;

תקנות המהנדסים והאדריכלים-רישוי וייחוד פעולות תשכ"ז-1967

• **רישוי- רישון, אישור רשמי, לגיטימציה חוקית; מתן רישון, הענקת היתר.**

• **ייחוד- פרטי התכנון השונים המותרים רק למי שמורשה על פי כישוריו ורישומו כדן בישראל.**

תקנות המהנדסים והאדריכלים-רישוי וייחוד פעולות תשכ"ז-1967

• (2) **מבנה מקורה בעל קומה אחת, שגבהו עד חמישה מטר מעל פני הקרקע ומפתחו אינו עולה על שנים-עשר מטר, להוציא מבנה שפועלים עליו כוחות דינמיים, ולמעט מבנה מבטון דרוך, מבנה בעל שלד מבטון טרום ומבנה מרחבי מכל סוג;**

תקנות המהנדסים והאדריכלים-רישוי וייחוד פעולות תשכ"ז-1967

• **"מבנה פשוט" - אחד מאלה:**

• (1) **מבנה בעל שלד לא טרומי המורכב מקירות, או מקירות ועמודים, ומתקרות שטוחות עם קורות או בלעדיהן, כאשר המרחק בין העמודים או בין הקורות, וכשאין עמודים או קורות - בין הקירות, אינו עולה על ששה מטר, ואשר גובה המפלס של רצפת קומתו העליונה מעל המפלס העליון של הרצפה שעל פני הקרקע אינו עולה על אחד-עשר וחצי מטר, לרבות מקלט מבנה כאמור, בהתאם לתקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים), תשל"א-1971, ולמעט מבנה מבטון דרוך, ומבנה מרחבי מכל סוג שהוא;**

תקנות המהנדסים והאדריכלים-רישוי וייחוד פעולות תשכ"ז-1967

- (3) קיר תומך בגובה עד שני מטר מעל המפלס הנמוך של פני הקרקע, הדרוש להקמת מבנה כאמור בפסקאות (1) או (2) בתחום המגרש שבו מוקם המבנה;
- (4) מעבר מים ומעבר להולכי-רגל הקשורים למבנה כאמור בפסקאות (1) או (2).

תקנות המהנדסים והאדריכלים-רישוי וייחוד פעולות תשכ"ז-1967

- והכל אם הפעולות המפורטות בסעיפים 2 ו-3 נעשו, לפי הענין, לגבי המבנה הפשוט, בידי אחד מאלה:
 - (א) מהנדס או אדריכל, לפי הענין - הרשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים במדור להנדסה אזרחית או ארכיטקטורה;
 - (ב) הנדסאי שבידו אישור מאת מנהל המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית שבמשרד העבודה והרווחה (להלן - המכון) כי הוא רשום בפנקס ההנדסאים המתנהל במכון, במדור בניה או ארכיטקטורה, לפי הענין, מכוח תעודה המעידה על גמר לימודיו -

תקנות המהנדסים והאדריכלים-רישוי וייחוד פעולות תשכ"ז-1967

1. בישראל - בבית ספר להנדסאים ששר העבודה והרווחה הכיר בו;
2. בחוץ לארץ - במוסד המכשיר הנדסאים או מהנדסים מעשיים או כיוצא באלה, ששר העבודה והרווחה הכיר בו.
- (ג) הנדסאי הרשום כאמור בפסקת-משנה (ב) שלא מכוח תעודה כאמור בה, שהוכיח להנחת דעתו של חבר בוחנים, על-ידי בחינה או בדרך אחרת שקבע חבר הבוחנים, שיש לו הכשרה מתאימה לחשב כוחות אפקיים בהתאם לתקן כמשמעותו בחוק התקנים, התשי"ג-1953, ובידו אישור על כך מאת מנהל המכון;

חוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958

2. ייחוד התואר (תיקון: תשנ"א)2
 - (א) לא ישא אדם את התואר "מהנדס רשום" או "אדריכל רשום" או כל תואר דומה לאלה עד כדי הטעות, ולא יתחזה אדם כמהנדס רשום או כאדריכל רשום, אלא אם הוא רשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים.
 - (ב) בכפוף להוראות סעיף קטן (ג), לא ישא אדם את התואר מהנדס או אדריכל או כל תואר הדומה להם עד כדי הטעות, ולא יתחזה אדם כמהנדס או כאדריכל אלא אם כן הוא רשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים, או שהוא זכאי להירשם בפנקס האמור מכוח סעיף 9(א)1 או (2).

חוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958

- (ג) הנדסאי או טכנאי מוסמך, הממלא כעובד, תפקיד שכינויו כולל תואר כאמור בסעיף קטן (ב), יהא רשאי להשתמש בכינוי התפקיד כאמור, אולם אם השתמש בו בכתב יציין ליד שמו או ליד כינוי התפקיד את המלים "הנדסאי" או "טכנאי מוסמך" לפי הענין; לענין פסקה זו, "הנדסאי" או "טכנאי מוסמך" - מי שהרשות להסמכת הנדסאים וטכנאים המורכבת מנציגי משרד העבודה והרווחה, משרד החינוך והתרבות וארגון העובדים המייצג את רוב ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, הכירה בו כהנדסאי או טכנאי מוסמך והוא רשום בפנקס ההנדסאים והטכנאים המוסמכים המתנהל במשרד העבודה והרווחה.

מוסדות התכנון

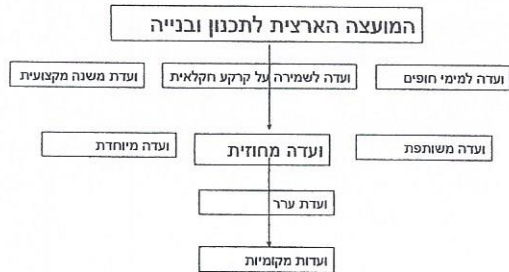
- על מוסד תכנון חלות חובות כפולות: מצד אחד לשמור על האינטרס הציבורי ומצד שני לשמור על זכויות הפרט והגנה עליו.
- כל וועדה לתכנון ולבנייה אישיות מהווה משפטית ולפיכך אזרח הנפגע מפעילויותיה רשאי לתבוע אותה לדין במשפט פרטי

המועצה הארצית- הרכב

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (תיקון תשל"ו)

- ⊛ (ב) זזה הרכב המועצה הארצית:
- ⊛ (1) שר הפנים או נציגו, והוא יהיה יושב ראש;
- ⊛ (2) אחד עשר חברי הממשלה, שתחליט עליהם הממשלה מזמן לזמן, או נציגיהם;
- ⊛ (3) בעל הכשרה מקצועית בעניני תכנון ובניה שימנה שר הפנים;
- ⊛ (4) בעל הכשרה מקצועית בעניני שיכון ובניה שימנה שר השיכון;
- ⊛ (5) מנהל הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים או נציגו;
- ⊛ (6) ראשי העיריות ירושלים, תל-אביב-יפו וחיפה;
- ⊛ (7) 21 ראשי שתי עיריות אחרות, ראשי שלוש מועצות מקומיות שאינן מועצות אזוריות וראשי שתי מועצות אזוריות; שר הפנים יקבע לענין זה את העיריות, המועצות המקומיות והמועצות האזוריות ובלבד שאחת מהן בגליל ואחת בנגב; בפסקה זו, "הגליל" - כהגדרתו בחוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"ג 1993-, ו"הנגב" - כהגדרתו בחוק הרשות לפיתוח הנגב, התשל"ב 1991-;

מוסדות התכנון- מבנה היררכי

המועצה הארצית- תפקידים

- ⊛ תפקיד המועצה הארצית הוא לייעץ לממשלה בכל עניני חוק התכנון והבניה ובנושאי חקיקה. וכמו כן, מוטל עליה לערוך (להורות ולהנחות עריכה) תוכנית מתאר ארצית, לקבוע הוראות בתוכניות מתאר מחוזיות, לדון בהן ולאשרן (או לדחותן), וכן גם לדון בערר על החלטת ועדה מחוזית בדבר אישור או דחיית תוכניות.

המועצה הארצית- הרכב

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (תיקון תשל"ו)

- ⊛ (8) חבר אחד שימנה שר הפנים מתוך הרשומים בפנקס המהנדסים והאדריכלים לפי חוק המהנדסים והאדריכלים, תשי"ח 1958-;
- ⊛ (9) נציגה אחת של ארגון נשים, והיא תתמנה על ידי שר הפנים בהמלצת ארגון ארצי של ארגוני נשים שהוא לדעת השר יציג ונוגע בדבר;
- ⊛ (10) נציג הטכניון, מכון טכנולוגי לישראל;
- ⊛ (11) נציג המוסדות המיישבים שימנה שר הפנים לפי המלצת הסוכנות היהודית לארץ-ישראל;
- ⊛ (12) בעל הכשרה מקצועית בסוציולוגיה שיתמנה על ידי שר הפנים;
- ⊛ (13) נציג ארגון הגג של הגופים הציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה, שימנה שר הפנים מתוך רשימת מועמדים שהארגון האמור יגיש לו;
- ⊛ (14) נציג הדור הצעיר, שימנה שר הפנים בהתייעצות עם הגופים שלדעתו מגיעים בדבר.

ועדה מחוזית

- ⊛ קיימות 6 ועדות מחוזיות: ירושלים, צפון, דרום, מרכז, ת"א וחיפה. בכל מחוז יש ועדה מחוזית לתכנון ובניה.

מהות ההרכב

- ⊛ מגוון היבטים - שקילת מכלול היבטים הקיימים בשטח המחוז תוך איזון בין שיקולים שונים - שיקולי שלטון מרכזי וייצוג לבעלי מקצוע וכו'.
- ⊛ עצמאות - הגנה מפני סכנה של ניגודי ענינים והרכב הוועדה המחוזית אמור להיות כזה שלא יהיה בו פתח לניגודי ענינים, שחיתות וכו' (הלכת העצמאות).
- ⊛ מקצועיות - הרכב הוועדה צריך להבטיח שיהיו חברים בה אנשי מקצוע ברמה גבוהה.

ועדת ערר

- תפקידי ועדת ערר הם שיפוטיים/תכנוניים-דיונים בעררים על החלטות של ועדות מקומיות לתכנון ולבניה.
- בכל מחוז (6 מחוזות) קיימת ועדת ערר.

תפקידי הועדה המחוזית:

1. תכנון והגשת תוכנית מתאר מחוזית למועצה הארצית לתכנון ולבניה.
2. דיון ואישור [או דחייה] של תוכניות מתאר ותוכניות מפורטות המועברות לטיפול מהוועדה המקומית לתכנון ולבניה. הועדה המחוזית יכולה לשנות את התכנון-אינה רק "חותמת גומי".
3. בחירה מבין חבריה ועדת משנה לעניין התנגדויות, אשר דנה בהתנגדויות של בעלי עניין לתוכנית מתאר מסוימת או לתוכנית מפורטת.
4. מינוי ועדת ערר מחוזית, שתפקידה הוא לדון בערר על החלטת הוועדה המקומית לתכנון ולבניה בנושאים שבסמכותה.
5. פיקוח על פעילותה של הוועדה המקומית, ואף לפעול במקומה ולחייבה בהוצאות.

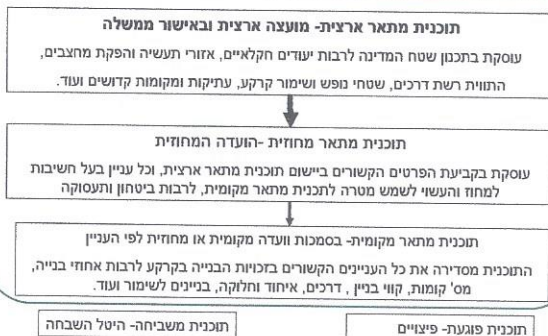
ועדה מקומית לתכנון ובניה- הרכב חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

- (1) נציגי שר הפנים, השר לאיכות הסביבה, שר הבינוי והשיכון, שר הבריאות, שר המשטרה ושר התחבורה;
- (2) נציג מינהל מקרקעי ישראל;
- (3) נציג שימנה שר הפנים והוא אדריכל או מהנדס הרשומים בפנקס המהנדסים והאדריכלים כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, או בעל תואר אקדמי בתחום תכנון ערים ואזורים, ובלבד שיתקיימו בכל אחד מהם שניים אלה:
- (א) הוא בקי בעניני-תכנון, לבניה;
- (ב) הוא אינו עובד המדינה או עובד ועדה מקומית או רשות מקומית שבאותו מחוז;
- (4) נציג שר החקלאות - בוועדה מקומית, שבמרחבה מצויה מועצה אזורית."

ועדה מקומית לתכנון ובניה

- קיימות למעלה מ-100 ועדות מקומיות לתכנון ובניה.
- ועדה מקומית לתכנון ולבניה -רשות מנהלית המוקדת על מרחב תכנון מקומי.
- קיימים שני סוגים של ועדות מקומיות:
- 1: מרחב תכנון מקומי = תחום רשות מקומית אחת. כלומר, השטח של מרחב תכנון מקומי מקביל לשטח של רשות מקומית אחת. לדוג' שטח רשות מקומית של חיפה מקביל למרחב תכנון מקומי חיפה ולכן הועדה הינה הועדה המקומית של המרחב המקומי של חיפה.
- 2: מרחב התכנון המקומי כולל יותר מרשות מקומית אחת. למשל-ועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק חפר -הכוללת את הישובים הבאים: בחן, העוגן, מעברות, בארותיים, בית הלוי, בורגתא, בת חפר, יד חנה ועוד.

סוגי תוכניות

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה - תפקידים:

- א. רישוי של תוכניות להיתר בניה בתחומה.
- ב. פיקוח ואכיפת החוק הלכה למעשה בתחומה, לרבות הפעלת צוות פקחים והוצאת צווים.
- ג. גביית אגרות בניה, קביעה וגביית היטל השבחה.
- ד. תכנון עירוני במסגרת תוכניות מתאר מקומיות ובמסגרת תוכניות מפורטות.
- ה. הפקעות(אם יש צורך לפי התכנון), גביית היטל השבחה, דיון בתביעת פיצויים לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבניה.
- ו. דיון בהתנגדויות לתוכניות - כאן יובהר כי הוועדה המקומית תשקול רק שיקולי תכנון בבואה לדון בהתנגדויות לתוכנית.
- ז. נתינת מידע לציבור בנושאי תכנון לגבי כל חלקה המצויה בתחומה. מידע זה ניתן בעל פה ובכתב; בכתב - כנגד תשלום.